

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23283/2024
27.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Бобан Матић, адвокат из ..., против тужене ВВ из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Војислав Станарчић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 661/23 од 15.11.2023. године, у седници одржаној 27.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 661/23 од 15.11.2023. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 661/23 од 15.11.2023. године укинута је пресуда Основног суда у Крагујевцу П 2609/22 од 31.08.2022. године и пресуђено да се одбија, као неоснован, тужбени захтев тужилаца АА и ББ којим су тражили да се утврди да је ништаво својеручно завештање покојног ГГ од децембра 2004. године, проглашено на рочишту од 16.01.2018. године у оставинском поступку пред јавним бележником Александром Стевановић по решењу Основног суда у Крагујевцу 2О 2049/17 од 28.11.2017. године и не производи правно дејство, што је тужена дужна признати и трпети да се заоставштина оставиоца расправи по закону. Списи предмета су враћени Основном суду у Крагујевцу ради одлуке о евентуалном тужбеном захтеву тужилаца.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23) Врховни суд је оценио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд

пази по службеној дужности. Основано се у ревизији указује да је другостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку. Приликом оцене налаза вештака графолошке струке другостепени суд није брижљиво оценио налаз вештака, није образложио своју оцену овог доказа која повреда поступка је утицала на законитост одлуке.

Према чињеничном стању утврђеном након одржане расправе пред другостепеним судом произлази да је покојни ГГ преминуо ...2012. године, од лица која се позивају на наслеђе оставио ћерку, тужену ВВ и зета по умрлој ћерки, ДД, овде тужиоца ББ, као и сина по умрлој ћерки, овде тужиоца АА. Својеручно завештање од децембра 2004. године, проглашено на записнику пред јавним бележником дана 16.01.2018. године решењем од 20.02.2018. године којим је покојни ГГ целокупну имовину завештао ћерки туженој ВВ, које завештање су оспорили тужиоци, па су упућени да пред надлежним судом покрену парницу ради поништаја својеручног завештања покојног ГГ. Утврђено је да заоставштину покојног ГГ чине катастарске парцеле ближе описане у чињеничном стању другостепене пресуде. Из налаза вештака графолога утврђено је да спорно завештање написано на једном листу папира у коцкама, истргнутог из свеске, под димензијама које одговарају формату А-3, са насловом „Тестамент“, а у продужетку децембра 2004. године, да је тестамент написан писаним словима ћирилице, хемијском кугличном оловком, мастило плаве боје (иста нијанса боје рукописа и потписа), неуједначених маргина, по квалитету сврстава се у слабо исписане рукописе са варијацијама у начину формирања слова, десног нагиба, средњег габарита, условног дуктуса. Споран потпис налази се у доњем левом углу, испод руком написаног завештања, написан писаним словима ћирилице, хемијском кугличном оловком, да се састоји од слова презимена ГГ (слово „и“ непотпуно формирано) и слова имена ГГ, написано релативно брзим, али несигурним потезима, по квалитету се сврстава у слабо исписане потписе, међусобно повезане словима везаних елемената слова, без нагиба, средњег габарита, да на месту где се налази спорни потпис нису констатовани трагови радирања, брисања или преправљања. За компарацију са спорним потписом вештак имао неспорне потписе који потичу из периода пре настанка спорног потписа (22. и 35. године, као и један по датуму написан после 2004. године) да је на основу неспорних потписа који су коришћени за компарацију навео да је споран потпис у облику ГГ испод руком написаног садржаја тестамент са датумом децембар 2004. године, није својеручно написао – потписао ГГ, да садржај – текст тестамент, са датумом децембар 2004. године није могао бити вештачен, јер није имао на располагању неспорне рукописе ГГ за компарацију са спорним рукописом. На крају је вештак дао мишљење да спорни потпис на тестамену није потписао ГГ, а да не може да да мишљење на околност да ли је текст завештања сачинио покојни ГГ, јер није имао неспоран рукопис за компарацију са спорним рукописом.

Другостепени суд је након одржане расправе оценио да је завештање сачињено у форми декларације, да је завешталац у тексту написао своје име и презиме и да у тој ситуацији не мора га својеручно потписати. Апелациони суд закључује да спорно завештање производи правно дејство, јер га је сачинио оставилац који је завештајно способно лице, слободно изражавајући своју вољу, а садржина није у супротности са принудним прописима, јавним поретком и добрим обичајима у складу са цитираним одредбама Закона о наслеђивању. Апелациони суд сматра да тужиоци током поступка нису доказали да завештање није сачинио покојни ГГ, па је применио правило о терету

доказивања из члана 231. став 1. ЗПП који предвиђа да ако суд на основу изведених доказа (члан 8.) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правило о терету доказивања.

Одредбом члана 84. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник Републике Србије“ број 46/95 ... 6/2015) прописано је да завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће га својом руком написати и потписати. Чланом 155. истог Закона прописано је да је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а чланом 157. истог Закона прописно је да је фалсификовано завештање ништаво. Чланом 161. истог Закона прописано је да на ништавост суд пази по службеној дужности и да се на њу може позивати свако заинтересовано лице, а чланом 162. прописано је да се право на истицање ништавости не гаси.

По оцени Врховног суда, другостепени суд није брижљиво оценио доказ изведен путем вештака графолошке струке. Вештак је имао задатак да утврди аутентичност завештања. Вештак се изјаснио да се по правилу компарирају потпис са потписом, а рукопис са рукописом. Вештак је за компарацију имао неспорне потписе завештаоца и упоређујући их са потписом на завештању закључио је да завештање није потписао ГГ. Вештак је, даље извршио компарацију руком написаног текста завештања и упоредио поједина слова из спорног потписа на завештању и закључио да је текст завештања и спорни потпис највероватније написало исто лице. Стога је дао мишљење да како спорно завештање није потписао ГГ, највероватније није ни написао текст завештања. Другостепени суд је сматрао да потпис ГГ није морао ни да постоји и то не би утицало на пуноважност завештања, јер је текст завештања написан у форми декларације која садржи име ГГ, па не мора да садржи потпис. Међутим, за оцену налаза вештака битно је да постоји потпис на завештању, да га није потписао ГГ и да је највероватније исто лице потписало и написало текст завештања, што је другостепени суд пропустио да оцени.

Другостепени суд ће поступити по наведеним примедбама и донети одлуку засновану на закону.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио је као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић